

A mezőgazdasági új biztosítási rendszer közgazdasági kérdései

Tar Jenő AB-vezérigazgatóhelyettes előadása Szegeden

Vitaülést rendezett tegnap délután Szegeden a Magyar Nemzeti Bank Deák Ferenc utcai székházában a Magyar Közgazdasági Társaság pénzügyi szakosztályának biztosítási szakcsoportja. Az eseményen Tar Jenő, az Állami Biztosító vezérigazgató-helyettese tartott előadást A mezőgazdasági új biztosítási rendszer közgazdasági kérdései címmel.

Elmondotta az előadó, hogy az Állami Biztosító új biztosítási rendszerét dolgozták ki az ötödik ötéves terv időszakára, amely 1976. január 1-től már életbe is lépett. Kibővítésénél abból indultak ki, hogy a biztosítás szervesen kapcsolódik a mezőgazdasági nagyüzemekkel, a mezőgazdasági viszonyainak, s a továbbfejlesztésnél messzemenően ügyeltek figyelembe venni az üzemek biztosítási igényeit. A gazdaságpolitikai célkitűzéseknek megfelelően jelentős szerepet szántak a biztosításnak az ötödik öt-

éves terv időszakában, a mezőgazdasági üzemek vonatkozásában. Ennek megfelelően jelentősen bővítették a kártalanítási szolgáltatás eddigi körét, szélesebb körű választékot valósítottak meg, a lebonyolítást illetően pedig igyekeztek olyan közgazdasági módszereket alkalmazni, amelyek azt lényegesen leegyszerűsítik.

A korszerűsítésnek értékelték a biztosítás eddigi gyakorlatát, a mezőgazdasági termelésben az utóbbi években bekövetkezett technikai, technológiai fejlődést, a nagy investíciókat, a szakosodást, az iparszerű termelési rendszereket, illetve ezek hatását a biztosítási rendszerre. A közgazdasági elemzések azt mutatták, hogy az új helyzetben a biztosítás objektív szükség-szerűség az üzemek számára, továbbá azt, hogy a biztosításnak éppen ebből adódóan mind tartalmában, mind módszereiben figyelembe kell venni a bekövetkezett változásokat.

Megtartották a biztosítások önkéntes jellegét. Az utóbbi időszakban ez több helyen vitatémaként merült

fel. Úgy értékelték az illetékes vezető szervek, hogy az üzemek önálló gazdálkodásának erősödése, a kollektív, s az egyéni érdekesség is egyaránt abban az irányban hat, hogy megkössék az üzemek a biztosítási szerződéseket. Az az országos tapasztalat, hogy az üzemek 98 százaléka igénybe is veszi a biztosítás valamilyen formáját.

Meghagyták a mezőgazdasági nagyüzemi biztosítási rendszer egységességét. (Tehát nincs külön állami gazdasági és külön termelőszövetkezeti biztosítás). Bővítették azonban a választékot, jelenleg 8-féle forma áll az üzemek rendelkezésére. A növénybiztosítás egyik új formája olyan régi igényekre talált megoldást, mint a belvízkárook kockázatbavétele, az árvíz és belvíz kockázat összevonása. (Ismeretes, hogy ez különösen Csongrád megyében jelentett nagy problémát az elmúlt esztendőben.) A biztosítás módzata oldja meg a gyümölcsösben és szőlőkben keletkezett tavaszi fagykárak megtérítését is. Ez országosan mintegy 130 ezer hektár, közel hét és fél milliárd forint értékű nagyüzemi gyümölcs- és szőlőtermelés biztonságát szolgálja. A konstrukció az említett igényeket új kártérítési módszerekkel tudta csak nagyobb díjkiadás nélkül megoldani. Ezért a hároméves átlagot tekinti egy olyan közgazdaságilag elfogadható szintnek, amely alapján a kieső károkat téríti.

Az állatbiztosítás kidolgozásánál alapvető szempontként kezeltek, hogy a tenyészállatokra és lovakra, mint az állattenyésztés alapjára, a kártalanítási tényleges és egyedi értékben történjenek, mégpedig a nyilvántartott értékek legfeljebb 80 százaléka erejéig. A nyelvédek- és hizóállatok vonatkozásában csak az átlagos üzemi veszteséget meghaladó kieséseket vonták kockázatba.

Újszerű a sertésletelepre vonatkozó, garantált súly előállításra kötött biztosítási konstrukció is. A szájszél-kórmentesség biztosítását a zárlat alatti veszteségekre vonatkozik. Modernizálták és az állami vállalatokéval egyenlő elvekkel alakították ki az álló- és forgóeszköz biztosítást is.

A szerződés-kötések meg-tavaly, az év végén lebonyolították. A mezőgazdasági üzemek 99,8 százaléka kötött valamilyen biztosítást. (Például növénybiztosítást az üzemek 92,1 százaléka.)

A szerződés-kötések tapasztalatait azt mutatják, hogy az üzemek kedvezően értékelték a választékot, továbbá a különböző megkötött-ségek és korlátozások elhagyását. Pozitívan fogadták a növénybiztosítás hároméves átlagosamra épülő kártalanítási szolgáltatását, az ár- és belvízkárokat összevonását és kibővítést, valamint a szőlő és gyümölcsösök tavaszi fagybiztosításának megvalósulását. A nagyüzemek vezetőinek magatartása, s a szakemberek álláspontja érezhetően kedvező irányban változott a biztosítások terén. Az új biztosítási rendszert is pozitívnak ítélték, s megfelelőnek értékelték elgondolásait, koncepcióit.

A további feladatok közé tartozik a következő években a tapasztalatok összegyűjtése, elemzése, s azok alapján a biztosítások tartalmi és módszerei további fejlesztése az élet adta követelményeknek megfelelően — fejezte be előadását Tar Jenő.

Fiatal kommunisták az ifjúsági szövetségben

MEGYÉNKBEN közel két és fél ezer fiatal párttag dolgozik a Kommunista Ifjúsági Szövetségben. Sokan tagjai választott testületeknek, KISZ-titkárok, vagy más fontos tisztséget vállaltak az ifjúság neveléséért. Munkájuk hozzájárul ahhoz, hogy megyénkben is erősödött az elmúlt években a KISZ kommunista jellege, és az ifjúsági szövetség egyre jobban betölti a párt ifjúsági szervezetének szerepét.

A pártvezetők a KISZ-vezetőségválasztásokkal kapcsolatosan értékelték a fiatal párttagok KISZ-ben végzett munkáját. A megyei párt-vezetőség bizottság külön felhívta a figyelmet arra, hogy a KISZ-vezetőségválasztások során a fiatal párttagok közül minél többen vállaljanak tisztségeket a KISZ-vezetőségben. Annak fontosságát is kiemelte a vb állásfoglalása, hogy lehetőleg több évig dolgozzanak az ifjúsági mozgalomban, és ezzel is segítsék elő a KISZ folyamatos politikai nevelő munkáját. Az elmúlt években szélesedett a fiatalok közeleti tevékenysége. Különösen jellemző volt ez a fiatal párttagok esetében. A XI. kongresszust megelőzően jelentősen emelkedett a párttestületekben, a pártvezetőségekben, a bizalmiak között a fiatalok aránya.

Amikor 3t évre választották a tisztségviselőket, indokolt volt, hogy nagyobb arányban kapjanak a KISZ-ben dolgozó fiatal párttagok más területek is feladatokat. Működésük célja, hogy három-négy évig a fiatal párttagok első-sorban a KISZ-ben kapjanak megbízásokat. Ezt az alapvető tapasztalataink szerint a pártalapszervezetek megértették. A KISZ-vezetőségválasztások eddigi eredményeit mutatják, hogy emelkedett a KISZ-titkárok, vezetőségi tagok között a fiatal párttagok száma.

A fiatal párttagok száma emelkedésének több kedvező hatása van. Most azt várjuk, hogy a KISZ-szervezetek tevékenyebben vegyenek részt a párttáborozatok végrehajtásában, hiszen a párttáborozatok végrehajtása szervezői- és a munka élen járónak kell lenniük. Sokkal könnyebben tudja a feladatot a KISZ alapszervezet ellátni, ha támaszkodhat a fiatal párttagokra.

A MUNKA SORÁN a fiatal párttagok a pártvezetők és a kommunista párt megalakulásának emlékhelyeit, a maki csendőrtűz áldozatainak, a csongrádi Tisza-hídnál a vöröskatonák emléktábláját stb. Ezek a helyeken néhány mondatban ismertetni a mozgalmi hagyományokat érzelmi-leg is nagy hatású a fiatalokra.

JELENTŐS erőpróba a KISZ-ben végzett munka az újonnan felvett párttagoknak is. Több

bízatként a KISZ munkájában való aktív részvételt. Jelenleg a kiöregedés veszélye sem fenyeget, mert a fiatal párttagok több mint fele 26 év alatti. A kiöregedésre való hivatkozás nem fogadható el mindíg az idősebb fiataloknál sem. Nagyobb politikai tudásukat, bővebb mozgalmi ismereteiket jól hasznosíthatják, ha személyre szóló feladatokat kapnak. Rájuk elsősorban a propagandafeladatok ellátásában van szükség. Ezeket a tulajdonságokat igényli a KISZ-taggyűlés is. Ha 5-10 év mozgalmi tapasztalata alapján ismerteti meg a fiatal párttagot a KISZ-be jelentkezővel a Kommunista Ifjúsági Szövetség hagyományait, jellegét, szervezeti szabályzatát, a párt ifjúsági szervezetének funkcióját, akkor a politikai nevelő munka nem látványos, de annál hatásosabb feladatának tesz eleget. Erre a tényre azért is fel kell hívni a figyelmet, mert a patronálási mozgalom megyénk KISZ-szervezetei jelentős részben nem megfelelő. Nem elég alapos a KISZ-tagságra alkalmas dolgozó fiatalok felkészítése. Ha minden fiatal párttag évente két-három KISZ-tagságra alkalmas fiatal felkészít, akkor jelentős előrelépést tennénk megyénkben a KISZ-taggyűlésben.

Az idősebbek segítségével lehet a szabadidős rendezvényeken is, mivel kimutatható fejlődés ellenére sem használják ki eléggé a díreket, vagy indirekt politikai lehetőségeit a KISZ-szervezetek az említett szabadidős rendezvényeken. Elég erre néhány példát említeni. Ma még gyakran előfordul, hogy a KISZ-alapszervezet kirándulásain csak fürdés és városnézés szerepel. Ritkán állnak meg — felkészült vezetők hiányában — a KISZ-es csoportok a munkásmozgalom emlékhelyeinél, emlékműveinél, holott politikailag nagyon tanulságos egy-egy ötperces beszélgetés például a Szántó Kovács-mozgalom emlékműveinél, vagy ugyan-csak Vásárhelyen a Tanács-köztársaság után kivégzett vöröskatonák emlékműveinél. Már akkor is sok mindent megtudnak a hősköri, ha elolvassák a kivégzettek nevét és életkorát. Ha ott, akkor néhány perces előadást hallgatnak meg a történelekről, ez felérhet egy többórás politikai foglalkozással. Ugyanígy említhetnénk a kommunista párt megalakulásának emlékhelyeit, a maki csendőrtűz áldozatainak, a csongrádi Tisza-hídnál a vöröskatonák emléktábláját stb. Ezek a helyeken néhány mondatban ismertetni a mozgalmi hagyományokat érzelmi-leg is nagy hatású a fiatalokra.

AZ EGYÉN számára a KISZ-nyelvi szemlélet fontos fejlődési szakasz, amikor a párt tagjaként kell magasabb szinten helytállni a KISZ-munkában. A nagyobb elvárások a pártvezetést és a KISZ-szervezet részéről is jelentkezők, hiszen mindenki számít a fiatal párttagok kiemelkedő aktivitására, példamutató magatartására. Most a pártalapszervezetek konkrét útmutatásokat adnak az 1976-77-es KISZ mozgalmi év előkészítéséhez. Feladatokat határoznak meg a munkára, a tanulásra, a politikai életre. E pártmegbízások megvalósítását jól segíthetik a pártvezetők, ha ifjú párttagokat konkrét megbízásokkal irányítanak a KISZ-szervezetekbe.

OLÁH MIKLÓS, a megyei pártbizottság munkatársa

mint félezer KISZ-tagot vetkelt fel az alapszervezetek a párt tagjai sorába 1975-ben. Nem jó, ha csupán úgy foglalt állást a pártvezetés, vagy a taggyűlés, hogy „dolgozzék tovább a KISZ-ben”. Az ebből folyó munkát segíteni, ellenőrizni számon kérni sem lehet. Az új párttagoknak is konkrét — 3-4 évre szóló — feladatot kell megjelölni az ifjúsági szervezetben. E pártmegbízásoknak a kimunkálása nemcsak a pártvezetők feladata — a KISZ-szervezetek legyenek javaslatok, hogy milyen feladatok elvégzése segítené legjobban az alapszervezet fejlődését. Különösen a KISZ-ajánlatoknál fontos ez. A KISZ-alapszervezeteknek erre joguk is van, hiszen jelenleg a KISZ-tagok 85 százaléka egyik ajánlatja a KISZ-alapszervezet volt. Így joggal igényelhetik a további aktív munkát a fiatal párttagoktól. A pártvezetők feladata megértetni a fiatal párttagokkal, hogy felelősek a párt ifjúsági szervezetének politikai munkájáért, tevékenységéért.

Előfordul, hogy vitás kérdéssé válik, meddig maradjanak a fiatal párttagok tagjai az ifjúsági szervezetnek? Egyesek nőüléskor, vagy férjhezmenetelkor egészen fiatalon kéri kilépésüket a KISZ-ből. A helyes álláspont: addig maradjanak az ifjúsági szövetség tagjai, ameddig rájuk feltétlenül szükség van a KISZ-alapszervezetben. Természetesen akkor, amikor egy-egy pártmegbízás más fiataloknak is átadható, akkor már a pártvezetésnek kell mérlegelnie, hogy a KISZ-tagja maradjon-e a fiatal, vagy más területen kapjon-e feladatokat. Ez az esetek jelentős részében attól is függ, hogy nevelt-e aktív ifjúkommunistát maga helyett valaki a KISZ-ben. Ha nevelt, akkor a pártvezetést könnyű szívvel adhat hozzájárulást a KISZ-ből történő kilépéshez, hiszen nem okoz gondot a párttáborozatok végrehajtása a KISZ-ben.

AZ EGYÉN számára a KISZ-nyelvi szemlélet fontos fejlődési szakasz, amikor a párt tagjaként kell magasabb szinten helytállni a KISZ-munkában. A nagyobb elvárások a pártvezetést és a KISZ-szervezet részéről is jelentkezők, hiszen mindenki számít a fiatal párttagok kiemelkedő aktivitására, példamutató magatartására. Most a pártalapszervezetek konkrét útmutatásokat adnak az 1976-77-es KISZ mozgalmi év előkészítéséhez. Feladatokat határoznak meg a munkára, a tanulásra, a politikai életre. E pártmegbízások megvalósítását jól segíthetik a pártvezetők, ha ifjú párttagokat konkrét megbízásokkal irányítanak a KISZ-szervezetekbe.

OLÁH MIKLÓS, a megyei pártbizottság munkatársa

Kiállítási napló Munkácsy- és Paál-képek

Munkácsy Mihály és Paál László alkotásából nyílt kiállítás vasárnap a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai képtárában. Albumok és reprodukciók után nagy élmény eredetiben találkozni a magyar pikúra két kiválóságának alkotásaival. Jól ismert festmények és kevésbé számon tartott alkotások (vázlatok, tanulmányok) láthatók a mostani kiállításon. Külön díszre kerül a Magyar Nemzeti Galériának, hogy a Budai Várpalotában levő új Munkácsy- és Paál-bemutató klímaberendezésének elkészültéig vidéki múzeumok kiállítótermeiben mutatják be ezeket a becses festményeket. A levegősen gondolat rendezett kiállításnak van egy szépséghibája: a rossz világítási hatások miatt néhány kép élvezhetetlen.

Szintén a mostani kiállításához kapcsolódik a békéscsabai városi tanács által nemrégiben megjelentetett kiadvány, Czeglédi Imre Munkácsy Békéscsabán című tanulmánya. A szerző, Munkácsy Mihály békéscsabai tartózkodásának és későbbi kapcsolatának történetét adja közre. Békéscsabai joggal büszke Munkácsy-hagyományára, ám a valóságos kötődésekről vajmi keveset tudunk. Czeglédi tanulmánya elsősorban a festő gyermek- és ifjúkoráról ismert képet teszi teljessé, megrajzolja a korabeli környezetet, feltárva az egykori dokumentumokat. A jelentős képanyaggal napvilágot látott kiadvány nemcsak a Munkácsy művészetével elmélyülten foglalkozóknak hasznos útmutató, de tanulságos olvasmány minden művészet-szerető számára.

László Anna grafikai

László Anna fiatal szegedi grafikus alkotásából nyílt kiállítás a Sajtóház Művészklubjának márciusi összejövetelén, hétfőn este. A néhány éve a Szegedi Tanárképző Főiskolán rajztanári diplomát szerzett alkotónak ez a harmadik önálló bemutatkozása. Mint az előzőekben, ezúttal is grafikákat — tollrajzokat, ceruzarajzokat és rézkarcokat — mutat be. Tematikájának két meghatározó eleménye a család, és a természet. Az otthon hétköznapi, meghitt hangulatait, nyugalmát, bensőségességét éri tetten kisgyermekének portréiban, a pillanatokat megragadó vázlatokban, az otthon egyszerű enterióreibe. Némileg tárgabb kört jelent számára a természet, bár itt is részleteket, apró mozzanatok próbál megragadni.

László Anna alkotásainak a kiindulópontja, alapja a vonal, az egyik legősibb művészi eszköz. A vonal elköveleztetve, rajztollal, karctól-

vel keresi, követi a természet csodáját. Legjelentősebb lapjai közül az Egy napig nyíló virág című rézkarcán öntörvényű képi világot terem, melyben fontos szerepet játszik a természeti ihletés és a gondolati töltés. A Juhász Gyula emlékére készült tollrajza — bár még nem végleges mű — tag asszociációkat kelte idezi a jellemző Juhász Gyula-i világ motívumait. Tán legértékesebb alkotásai a Káthe Kollwitz emlékére készített tollrajzai.

Az est második részében Szeles Zoltán művészettörténésznek, a Móra Ferenc Múzeum munkatársának nemrégiben megjelent tanulmányáról a Szeged képzőművészete című munkáról folyt hasznos és figyelmet érdemlő beszélgetés. A jelentős tanulmányról folytatott vitát a szerző értékes, tanulságos, és a legfontosabb kérdésekre reflektáló előszava vezette be.

T. L.

A kedvezőtlen adottságú téészek szakemberellátásának támogatásáról

A Magyar Közlöny 14. számában megjelent a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter rendelete a végrehajtásához szükséges kedvezőtlen adottságú mezőgazdasági szövetkezetek szakember-ellátásának támogatásáról. A rendelet az ilyen tsz-ek fejlesztésére hozott korábbi kormányhatározatnak megfelelően támogatást biztosít azoknak a közös gazdaságoknak, amelyek termelési és gazdálkodási színvonaluk javítása érdekében üzemfejlesztési terv készítését vállalják. Ennek a fejlesztési tervnek a végrehajtásához szükséges szakemberek munkába állításához, letelepedéséhez pénzügyi és egyéb támogatást biztosít a rendelet. A fejlesztési terv végrehajtását vállaló szakemberek — a támogatás révén — megfelelő személyi jövedelmet érhetnek el a kedvezőtlen adottságú tsz-ekben is. Több

érdekében üzemfejlesztési terv készítését vállalják. Ennek a fejlesztési tervnek a végrehajtásához szükséges szakemberek munkába állításához, letelepedéséhez pénzügyi és egyéb támogatást biztosít a rendelet. A fejlesztési terv végrehajtását vállaló szakemberek — a támogatás révén — megfelelő személyi jövedelmet érhetnek el a kedvezőtlen adottságú tsz-ekben is. Több

hogy támogatják lakáshoz juttatásukat és egyéb kedvezményekben is részesülnek (továbbtanulás, gépkocsivásárlás stb.). A rendeletről azt várják, hogy elősegíti olyan üzemfejlesztési tervek kidolgozását és végrehajtását, amelyek — főként az optimális üzemi szerkezet kialakításával — jövedelmezővé teszik a kedvezőtlen adottságú tsz-ek gazdálkodását.